

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobce: **C. P. T.**, zast. Mgr. Emilem Doleželem, advokátem se sídlem Jana Masaryka 252/6, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 5. 2019, č. j. OAM-80/ZA-ZA11-HA13-2019, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 3. 6. 2020, č. j. 16 Az 31/2019 - 35,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] V záhlaví označeným rozhodnutím žalovaný žalobci neudělil mezinárodní ochranu podle § 12, § 13 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), zároveň konstatoval, že doplňkovou ochranu nelze pro existenci důvodů podle § 15a zákona o azylu udělit.

[2] Žalobu proti napadenému rozhodnutí Městský soud v Praze shora uvedeným rozsudkem zamítl. Konstatoval, že žalovaný se podrobně zabýval námitkou, podle níž by mohl být žalobce v případě návratu do země původu pronásledován. Z výpovědi žalobce nevyplývalo, že by byl v zemi původu před jejím opuštěním jakkoliv politicky činný; žalovaný si pro posouzení situace v zemi původu obstaral podklady, které zcela odpovídaly požadavkům § 23c písm. c) zákona o azylu. Městský soud ve shodě se žalovaným nesouhlasil ani s námitkou žalobce, podle níž by mu v případě návratu do země původu hrozilo pronásledování ze strany soukromých osob; k tomu odkázal na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu a také na judikaturu k možnosti ochrany ze strany státních orgánů ve Vietnamu. K této otázce dále konstatoval, že subjektivní dojmy žalobce o efektivitě policie a státních orgánů nemohou být samy o sobě dostačující, aby prokázaly, že situace v zemi je natolik špatná, že se lze domnívat, že je vyloučeno zajištění ochrany ze strany těchto orgánů. Soud neshledal důvodnou ani námitku, podle níž žalovaný nezkoumal dostatečně jeho rodinné poměry. V otázce doplňkové ochrany dle § 15a zákona o azylu se ztotožnil s odůvodněním napadeného rozhodnutí žalovaného, dle kterého žalobce spáchal vážný zločin.

II. Argumenty kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. b) a d) zákona č. 150/ 2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[4] Stěžovatel v kasační stížnosti zdůraznil, že požádal o azyl z důvodu obav z pronásledování v jeho vlasti. V trestní věci, ve které byl odsouzen, pomohl rozkrýt trestnou činnost ostatních pachatelů, čímž výrazně pomohl orgánům činným v trestním řízení. Svou výpovědí si znepřátelil tři z pachatelů a měl proto důvodnou obavu, že by se mu mohly tyto osoby v případě návratu do vlasti mstít. Tyto osoby již kontaktovaly jeho rodinu. Stěžovatel dále poukázal na to, že ze stanoviska Ministerstva zahraničních věcí České republiky, z níž vyšel žalovaný, plyne, že efektivní ochrana občanů ze strany policie je ve Vietnamu v porovnání s Českou republikou omezená. Nebyl proto důvod jeho negativní očekávání v tomto směru zpochybňovat. Odůvodnění žalovaného týkající se možného pronásledování, v němž žalovaný zpochybnil hrozbu na životě a zdraví stěžovatele, považoval za nepřezkoumatelné.

[5] Stěžovatel namítal, že pokud spáchal vážný zločin podle § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu, žalovaný měl váhu spáchaného zločinu posoudit samostatně, neboť v zákoně a závazných výkladech jsou měřítko vážnosti stanovena pouze orientačně. Stěžovatel sice spáchal trestný čin, který je podle trestního zákoníku zvláště závažným zločinem, ale jeho jednání v souzené věci bylo marginální a nesplňovalo charakter vážného zločinu ve smyslu mezinárodněprávní ochrany, byl proto přesvědčen, že vážný zločin nespáchal.

[6] Žalovaný při úvaze o tom, že stěžovatel požádal o mezinárodní ochranu až se značným zpožděním, nepřihlédl k tomu, že měl platné povolení k pobytu a obavy o svůj život začal mít až poté, co zjistil, že by se měl do Vietnamu vrátit. Žalovaný neprovedl dostatečné množství potřebných důkazů, neopatřil si rozsudky z trestní věci. Nevyžádal si výsledky manželky a matky žalobce ohledně vyhrožování. Podle stěžovatele není povinností žadatele o azyl, aby pronásledování své osoby prokazoval jinými důkazními prostředky, než vlastní věrohodnou výpovědí, ale je naopak povinností správního orgánu, aby v pochybnostech shromáždil všechny dostupné důkazy, které věrohodnost výpovědi žadatele o azyl vyvrací nebo zpochybňují. To však žalovaný neučinil. Nesprávně postupoval také městský soud, stěžovatel proto považoval rovněž napadený rozsudek za nepřezkoumatelný. K otázce rodinných poměrů uvedl, že žalovaný měl provést výslech jeho rodiny a nikoli připojit do spisu listiny bez možnosti, aby byly výsledkem dotčených osob doplněny či vysvětleny, proto otázku rodinného života z hlediska zákona o azylu posoudil nedostatečně.

[7] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti konstatoval, že hlavním důvodem zahájení správního řízení ve věci mezinárodní ochrany stěžovatele byla primárně snaha o setrvání na území České republiky a legalizace pobytu. Stěžovatel je plně způsobilou osobou a je tedy za své činy plně odpovědný a měl by být nést následky svého jednání. Skutečnosti, že hodlá na území České republiky legalizovat svůj další pobyt, není azylově relevantním důvodem. Žalovaný podotkl, že úvaha o nutnosti užití § 15a zákona o azylu byla řádně odůvodněna. Žalovaný nesouhlasil se stěžovatelem v tom, že by v případě návratu do vlasti mohl pocítovat odůvodněnou obavu z pronásledování, v dostatečném rozsahu opatřil také jednotlivé aktuální informace o Vietnamu.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

pokračování

[8] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, směřuje proti rozhodnutí, proti kterému je podání kasační stížnosti přípustné, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 102 s. ř. s.).

[9] Vzhledem k tomu, že projednávaná věc je věcí mezinárodní ochrany, v souladu s § 104a s. ř. s. se dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, odmítl by ji jako nepřijatelnou. Pro vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“ vyložil.

[10] Nejvyšší správní soud přesah vlastních zájmů stěžovatele neshledal. Kasační stížnost je nepřijatelná.

[11] Podle § 104a odst. 3 s. ř. s. nemusí být usnesení o nepřijatelnosti odůvodněno. Přesto soud dále stručně uvede, proč věc stěžovatele nesplňuje podmínky přijatelnosti, resp. ani v dalším nepřesahuje jeho zájmy natolik, aby se jí soud podrobně věcně zabýval.

[12] Vzhledem k tomu, že stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti také důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., Nejvyšší správní soud se zabýval tímto důvodem. Bylo by předčasné zabývat se právním posouzením věci samé, bylo-li by napadené rozhodnutí městského soudu skutečně nepřezkoumatelné či založené na jiné vadě řízení s vlivem na zákonnost rozhodnutí o věci samé. Nejvyšší správní soud však nezjistil, že by napadený rozsudek trpěl vadami, které podle jeho setrvalé judikatury zakládají důvod nepřezkoumatelnosti. Na její závěry ohledně posouzení toho, jaké vady naplňují tento kasační důvod, pro stručnost odkazuje (viz např. rozsudky ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, č. 133/2004 Sb. NSS; či ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, č. 787/2006 Sb. NSS). Napadený rozsudek nelze považovat za nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů. Z jeho odůvodnění je zřejmé, že vystihl podstatu věci a při posouzení věci vycházel z relevantních skutečností.

[13] Stěžovatel v kasační stížnosti i v žalobě namítal zejména možnost pronásledování v případě návratu do země původu, a to ze strany dalších osob, které s ním byly trestně stíhány a odsouzeny. Otázkou možného pronásledování stěžovatele se zabýval žalovaný zejména na str. 4 napadeného rozhodnutí. Městský soud zohlednil otázku na str. 4 až 6 rozsudku. Zohlednil přitom ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu týkající se možnosti udělení mezinárodní ochrany v případě pronásledování ze strany soukromých osob. Z této judikatury je patrné, že takové pronásledování nemůže být až na výjimky azylově relevantním důvodem. Např. v rozsudku ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 - 48, uvedl, že „skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vybrožováním ze strany soukromé osoby, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu (...) tím spíše v situaci, kdy politický systém v zemi původu žalobce dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, a tyto skutečnosti v řízení o udělení azylu nebyly vyvráceny.“ Z dalšího rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 6 Azs 8/2003 - 44, pak vyplývá, že „[n]eučinil-li stěžovatel žádné kroky k využití všech prostředků, které právní řád v zemi jeho původu k ochraně práv a svobod poskytuje, nelze učinit závěr, že by mu taková ochrana nebyla poskytnuta, případně že by mu sice poskytnuta byla, ale neúčinně.“ Ze správního spisu vyplynulo, že stěžovatelovou hlavní obavou je, že v rámci trestního řízení spolupracoval s policií a v souvislosti s jeho výpovědí mohly být poškozeny další tři osoby. Po propuštění z výkonu trestu se měl od svých kamarádů dozvědět, že se po něm tyto osoby ptají a stěžovatel se tak domníval, že by jej mohly tyto osoby v případě návratu do země původu i zabít. Stěžovatel své obavy nijak blíže nekonkretizoval; pouze obecně uváděl, že by se v případě

ohrožení nemohl obrátit na státní orgány v zemi původu, neboť tyto orgány nejsou schopny mu ochranu poskytnout, což je podle něj obecně známo. I tuto námitku městský soud v napadeném rozsudku zohlednil s ohledem na ustálenou judikaturu zdejšího soudu (srov. zejména str. 6 napadeného rozsudku); z této judikatury ze zřejmé, že právní systém v zemi původu stěžovatele není ideální, dává však občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, přičemž tyto skutečnosti nebyly v nyní projednávané věci vyvráceny. Stěžovatel se pouze domníval, že by mu orgány nemohly pomoci, neboť policie není spolehlivá a moc nepomáhá; tato stěžovatelova domněnka však nebyla ničím podložena.

[14] Stěžovatel dále namítal, že žalovaný měl provést výslech jeho rodiny a nikoli připojit do spisu listiny bez možnosti jejich vysvětlení. Žalovaný se posouzením stěžovatelovy rodinné situace zabýval na str. 5 a 6 napadeného rozhodnutí a městský soud ji zohlednil na str. 7 napadeného rozsudku; námitku neprovedení výslechu manželky a matky pak nepovažoval za důvodnou, neboť neprokázání výhrůžek stěžovateli nebylo důvodem pro zamítnutí žádosti stěžovatele (srov. bod 49.) Nejvyšší správní soud ve shodě s městským soudem nepovažuje námitku nedostatečného vypořádání této otázky za důvodnou, ve své judikatuře se vyjádřil opakovaně k výjimečným okolnostem, za nichž by bylo možné shledat, že již pouhé vycestování cizince z území by mohlo porušit jeho právo na ochranu soukromého a rodinného života, a porušit tak § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu a čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod (dále jen „Úmluva“, viz např. rozsudek ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008 - 71, nebo rozsudek ze dne 8. 6. 2011, č. j. 2 Azs 8/2011 - 55). Článek 8 Úmluvy neukládá státu všeobecný závazek respektovat volbu osob, které nejsou jeho státními příslušníky, ohledně země jejich společného pobytu a umožnit jim přenést si jejich rodinný život na území daného státu. Z judikatury Evropského soudu pro lidská práva vyplývá, že podmínky pro použití tzv. extraterritoriálního účinku čl. 8 Úmluvy jsou velmi přísné (viz např. rozsudek ze dne 6. 2. 2001, Bensaid proti Spojenému království, stížnost č. 44599/98, či usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2011, č. j. 9 Azs 7/2011 - 67, nebo ze dne 3. 7. 2015, č. j. 8 Azs 83/2015 - 30). V nyní projednávané věci však nebyly předpoklady pro udělení doplňkové ochrany splněny.

[15] Žalovaný v napadeném rozhodnutí zdůraznil, že nebylo možné udělit stěžovateli doplňkovou ochranu dle § 15a zákona o azylu, neboť se dopustil „vážného zločinu“ ve smyslu uvedeného ustanovení. Městský soud zohlednil námitku stěžovatele na str. 9 a 10 napadeného rozsudku, přičemž dospěl k závěru, že žalovaný při posouzení otázky nevycházel pouze z toho, že dané jednání je typově trestním zákoníkem označeno jako zvláště závažný zločin, ale posuzoval individuální okolnosti daného případu; žalovaný při hodnocení zcela správně přihlédl rovněž k judikatuře Nejvyššího správního soudu a Soudního dvora Evropské unie (srov. k tomu také usnesení ze dne 18. 7. 2018, č. j. 6 Azs 108/2018 - 28, nebo rozsudek ze dne 1. 2. 2017, č. j. 6 Azs 309/2016 - 28). Také tato stěžovatelova námitka byla pro uvedené nepřijatelná.

IV. Závěr a náklady řízení

[16] Nejvyšší správní soud neshledal důvod pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, proto ji podle § 104a s. ř. s. shledal nepřijatelnou a odmítl ji.

[17] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

pokračování

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. července 2020

JUDr. Radan Malík
předseda senátu